

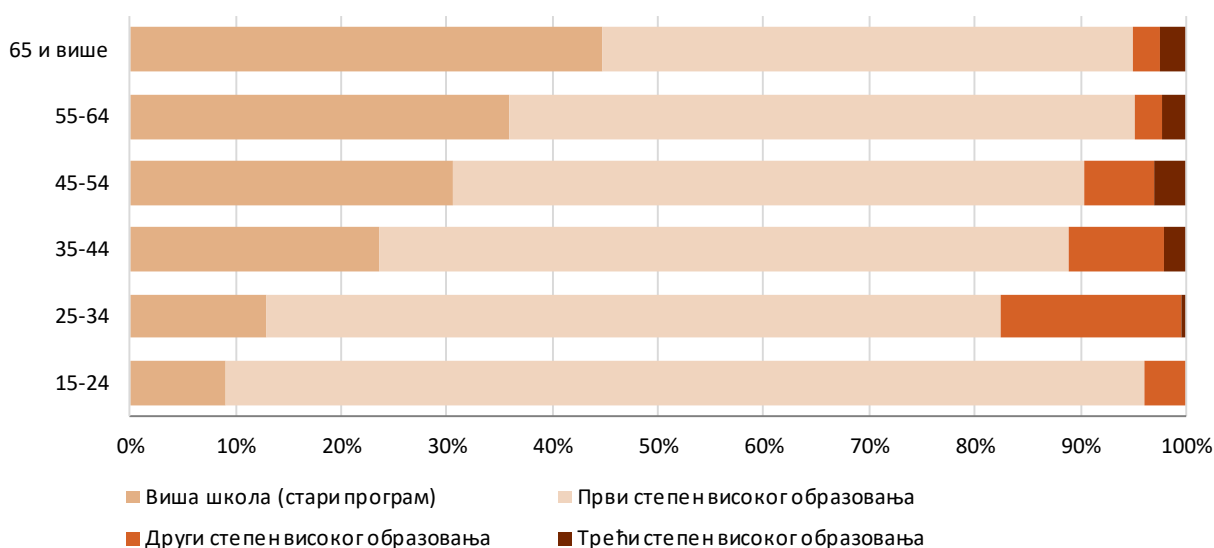
Људски ресурси у науци и технологији, 2018.

– Истраживање и развој –

Људске ресурсе у науци и технологији чине лица старости 15-74 године која или имају завршено високо образовање или су запослена у областима науке и технологије као стручњаци, инжењери, стручни сарадници или техничари. Према резултатима Анкете о радној снази (АРС) у 2018. години у Републици Србији било је 972 178 ових лица, од чега су 53% жене.

Језгро људских ресурса у науци и технологији чине лица која испуњавају оба услова (имају стечено високо образовање и раде у областима науке и технологије у наведеним занимањима) и у 2018. години било их је 491 600, од тога је 57% жена.

Граф. 1. Лица која обављају занимања у науци и технологији према образовању и старосним групама, 2018.

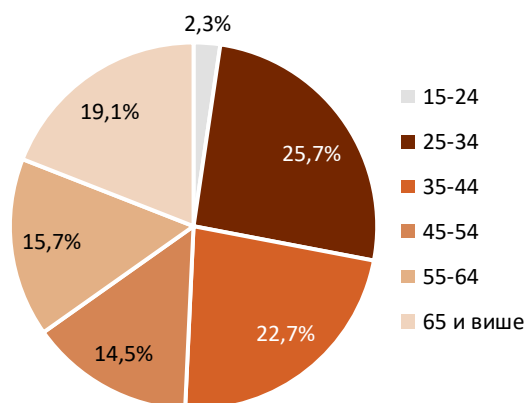

Највише је лица са завршеним првим степеном високог образовања (ниво ISCED 6) – 62,3%. Међу њима је највеће учешће најмлађе старосне групе (15–24) – чак 87,0%.

Лица наведене старости која испуњавају само први услов, то јест имају завршено високо образовање и која су била запослена, било је 740 800, од тога су 54% чиниле жене.

У популацији старости 15–74 године, која има завршено високо образовање, највеће учешће имају запослена лица (69,3%), више од једне петине чине незапослена лица (22,3%), а 8,4% су неактивни.

Граф. 2. Лица са високим образовањем која су запослена ван наведених занимања у науци и технологији, према старосним групама, 2018. (%)

Лица са високим образовањем у старосној групи 25–34 године чине четвртину од укупног броја високообразованих лица, док су најмање заступљена у старосној групи 15–24 године (2,3%), што је разумљиво, јер се та лица, углавном, и даље школују.

Подаци показују да су жене заступљеније у популацији високообразованих лица (54,5%) него мушкарци (45,5%).

Лица наведене старости која испуњавају само други услов, запослена су у наведеним занимањима науке и технологије, а немају формално високо образовање било је 723 300, око тога су 55% жене.

Граф. 2. Лица која обављају занимања у области науке и технологије, према секторима делатности у којима раде, 2018. (%)

Највеће учешће лица која раде као: стручњаци, инжењери, стручни сарадници или техничари је у сектору делатности **Образовање** (18,4%), затим **Здравствена и социјална заштита** (15,9%), **Прерађивачка индустрија** и **Стручне, научне, иновационе и технолошке делатности** (10,7%).

Методолошка објашњења и дефиниције

Извор података

Подаци се заснивају на резултатима Анкете о радној снази (АРС). Циљ је дефинисање основних обележја лица, односно дела радне снаге са најразвијенијим вештинама и највећим потенцијалом, који доприноси развоју друштва заснованог на знању. Методологија Анкете о радној снази у потпуности је усклађена са стандардима које прописује Евростат и омогућава упоређивање резултата са резултатима других земаља. За потребе анализе података о људским потенцијалима у науци и технологији обухваћена су лица старости 15–74 године.

Дефиниције основних обележја

За прикупљање и анализу података о људским потенцијалима у науци и технологији користе се хармонизовани концепти, методе и дефиниције које прописује Приручник *Canberra* (OECD)

За дефинисање људских ресурса у науци и технологији (HRST) користе се два приступа:

- према образовању (HRSTE) – лица која имају завршено високо образовање (ISCED 5, 6, 7 или 8),
- према занимању (HRSTO) – лица која су запослена у областима науке и технологије, као стручњаци, инжењери, стручни сарадници, техничари и директори (ISCO-08, групе 2 и 3).

Они који испуњавају оба наведена услова називају се језгро HRSTC-а.

Квалификације се односе на понуду HRST-а, то јест на број лица која су тренутно или потенцијално расположива за рад на нивоу за који је потребно завршено формално високо образовање. Тражња за HRST-ом, то јест лицима која су потребна у активностима науке и технологије, на одређеном нивоу, односи се на њихова занимања у областима науке и технологије. С обзиром на то да тражња није увек у складу са понудом и да се вештине могу стећи и ван формалног система образовања, користи се комбинована дефиниција.

Разлика између лица која припадају HRST-у према образовању и према занимању јесте у томе да они који тренутно раде у областима науке и технологије, а при том немају одговарајућу формалну квалификацију, када напусте своје радно место, пензионишу се или на неки други начин постану економски неактивни, губе статус HRSTO, док лица која су завршила терцијарно образовање трајно имају статус HRSTE.

Активно становништво (радну снагу) чине сва запослена и незапослена лица стара 15 и више година.

Запослени су лица која су најмање један сат у посматраној седмици обављала неки плаћени посао (у новцу или природи), као и лица која су имала запослење, али која су у тој седмици била одсутна са посла. У запослена лица, поред лица која имају заснован радни однос и раде у предузећу, установи или у другој врсти организације или раде као приватни предузетници, укључују се и индивидуални пољопривредници, помажући чланови у домаћинству, као и лица која су обављала неки посао који су самостално пронашла и уговорила (усмено или писмено) без заснивања радног односа и којима је тај рад представљао једини извор средстава за живот. Према томе, у Анкети се не узима у обзир формални статус лица које се анкетира, него се радни статус тог лица одређује на основу стварне активности коју је оно обављало у посматраној седмици.

Незапослени су лица која у посматраној седмици нису обављала ниједан плаћени посао, нити су имала посао са којег су одсуствовала и на који су могла да се врате након истека одсуства, под условом да су задовољавала следеће критеријуме: да су у последње четири седмице предузимала активне кораке у циљу налажења посла и да су, уколико би им посао био понуђен, била у могућности да почну да раде у року од две седмице; да у последње четири седмице нису активно тражила посао, јер су нашла посао на којем је требало да почну да раде након истека посматране седмице, а најкасније за три месеца.

Неактивно становништво чине сва лица стара 15 и више година која нису сврстана у запослено или незапослено становништво. У неактивна лица спадају студенти, пензионери, лица која обављају кућне послове, као и остала лица која у посматраној седмици нису обављала ниједан плаћени посао, нису активно тражила посао или нису била у могућности да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

Класификације

У истраживању су коришћене следеће класификације:

- КД 2010 – Класификација делатности (NACE)
- Међународна стандардна класификација образовања (ISCED 2011)
- КЗ – Класификација занимања (ISCO-08)

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Контакт: suncica.stefanovic@stat.gov.rs, тел.: 011 2410-414

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, 11 050 Београд, Милана Ракића 5

Телефон: 011 2412-922 (централа) • Телефакс: 011 2411-260 • www.stat.gov.rs

Одговара: др Миладин Ковачевић, директор

Тираж: 30 • Периодика излажења: годишња